

Forslag

til

Lov om ændring af lov om de gymnasiale uddannelser og lov om ændring
af lov om folkeskolen
(Hf som trædesten til erhvervsuddannelse, kommunalbestyrelsernes forsy-
ningspligt og forhåndstilkendegivelser)

§ 1

I lov om de gymnasiale uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 1003 af 28.
august 2024, som ændret senest ved [§ x i] lov nr. ... af ..., foretages føl-
gende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Den 2-årige uddannelse til hf-eksamen kan endvidere forberede eleverne
til erhvervsuddannelse.«

2. § 6 affattes således:

»§ 6. I den 2-årige uddannelse til hf-eksamen er fagligheden nært forbundet
med aspekter af videnskabsfagene og samtidig med fagenes professionsret-
tede perspektiver. Fagligheden kan endvidere forbindes med fagenes er-
hvervsrettede perspektiver. Uddannelsens formål realiseres således inden
for en bred, almen fagrække. Uddannelsen skal udvikle elevernes evne til
faglig fordybelse og deres forståelse af sammenhæng mellem fagene. Der
lægges i undervisningen vægt på såvel det teoretiske som det professions-
rettede, ligesom der kan lægges vægt på det erhvervsrettede. Der lægges i
undervisningen vægt på fagenes anvendelse i relation til videre uddannelse
og job.«

3. I § 7, stk. 2, og § 9, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om forhåndstilkende-
givelse om ønsket studieretning.«

4. I § 20, stk. 3, indsættes efter »valget af«: »forhåndstilkendegivelsens be-
tydning for klassedannelsen i grundforløbet,«.

5. I § 36, stk. 1, indsættes efter »professionsorientering«: »eller erhvervs-
orientering«.

UDKAST

6. I § 37, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »professionshøjskoler«: »eller mod erhvervsuddannelse«.

§ 2

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 989 af 27. august 2024, som ændret ved [§ x i] lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:

7. I § 19 j, stk. 1, udgår »foruden den almindelige 10. klasse, jf. §§ 19 b-19 d,«.

8. I § 20, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Kommunalbestyrelsens forpligtelse efter 1. pkt. kan, medmindre der er tale om undervisning efter § 3, stk. 2, 1. eller 2. pkt., for så vidt angår 10. klasse opfyldes ved, at kommunalbestyrelsen indgår driftsoverenskomst om varetagelse af 10. klasse på kommunalbestyrelsens vegne med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, jf. § 22, stk. 1, nr. 6.

9. I § 22, stk. 4, indsættes efter »stk. 5«: »eller § 20, stk. 1, 2. pkt«

§ 3

Børne- og undervisningsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Hf som trædesten til erhvervsuddannelse

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.2. Forhåndstilkendelse om ønsket studieretning forud for grundforløbet

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.3. Ikke pligt for kommunalbestyrelsen til at sørge for undervisning i folkeskolen i 10. klasse

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3. [Konsekvenser ud over de obligatoriske konsekvensvurderinger]

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Klimamæssige konsekvenser

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti og Dansk Folkeparti indgik den 18. februar 2025 politisk aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (epx), som skal træde i kraft i 2030.

Med nærværende lovforslag vil de dele af den politiske aftale af 18. februar 2025, der skal gøre det muligt at tage forskud på epX-reformen, og som kræver lovændring, blive udmøntet.

EpX skal forberede eleverne til at starte på en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse. Dermed udvides gymnasieskolens formål til også at forberede eleverne til erhvervsuddannelserne og ikke alene som i dag på videregående uddannelse.

Aftaleparterne er enige om, at hf frem mod ikrafttrædelse af epX-reformen i 2030 skal kunne forberede til erhvervsuddannelse, uden at der vil blive ændret på den studiekompetence, som hf-uddannelsen giver.

Parterne er endvidere enige om, at det skal være muligt for skoler fremover, herunder også før 2030, at lade elever på almen, merkantil og teknisk studentereksamen (stx, hhx og htx) afgive ønske om studieretning, inden eleverne påbegynder grundforløbet. Forhåndstilkendegivelse vil ikke være bindende for elevernes studieretningsvalg i slutningen af grundforløbet. Det vil være op til den enkelte institution, i hvilket omfang den vil anvende elevernes forhåndstilkendegivelser til klassedannelse i grundforløbet.

Endelig er parterne enige om, at kommunalbestyrelserne skal kunne leve op til deres forsyningspligt vedrørende 10. klasseundervisning ved at indgå en driftsoverenskomst med en erhvervsskole om, at erhvervsskolen varetager 10. klasseundervisning på vegne af kommunen.

Det tilsigtes ikke med dette lovforslag at ændre forsøgshjemlerne i § 69 i lov om de gymnasiale uddannelser og folkeskolelovens § 55. Disse bestemmelser vil således med lovforslaget fortsat have deres forblivende, og der

vil fortsat være mulighed for forsøg efter disse bestemmelser på de vilkår, der er gældende for forsøg.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Hf som trædesten til erhvervsuddannelse

2.1.1. Gældende ret

Formålet med de uddannelser, der er omfattet lov om de gymnasiale uddannelser, er ifølge lovens § 1, stk. 1, at forberede eleverne til videregående uddannelse, herunder at de tilegner sig almindelig uddannelse, viden og kompetencer gennem uddannelsens kombination af faglig bredde og dybde og gennem samspillet mellem fagene.

Det følger endvidere af § 1, stk. 2, at eleverne gennem uddannelsens faglige og pædagogiske progression skal udvikle faglig indsigt og studiekompetence. De skal opnå fortrolighed med at anvende forskellige arbejdsformer og opnå evne til at fungere i et studiemiljø, hvor kravene til selvstændighed, samarbejde og sans for at opsøge viden er centrale.

Blandt de gymnasiale ungdomsuddannelser er, jf. lovens § 2, stk. 1, nr. 4, den 2-årige uddannelse til hf-eksamen (hf med eller uden overbygning). Det fremgår af § 2, stk. 2, at de gymnasiale uddannelser i stk. 1 er målrettet mod unge med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion, og som primært sigter mod videregående uddannelse. Af § 2, stk. 4, fremgår det, at gymnasial uddannelse kan tilrettelægges som gymnasial enkeltfagsundervisning (hf-enkeltfag). Hf-enkeltfag er målrettet mod voksne med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion.

Af lovens §§ 3-6 fremgår de enkelte uddannelsers særlige profil.

Det er uddybet i § 6 om hf-uddannelsens profil, at fagligheden i den 2-årige uddannelse til hf-eksamen er nært forbundet med aspekter af videnskabsfagene og samtidig med fagenes professionsrettede perspektiver. Uddannelsens formål realiseres således inden for en bred, almen fagrække. Uddannelsen skal udvikle elevernes evne til faglig fordybelse og deres forståelse af sammenhæng mellem fagene. Der lægges i undervisningen vægt på såvel det teoretiske som det professionsrettede, herunder fagenes anvendelse i relation til videre uddannelse og job.

Det fremgår af bemærkningerne til § 6, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 58, som fremsat, side 60, at bestemmelsen angiver den 2-årige uddannelse til hf-eksamens særlige profil, samt at det er væsentligt, at uddannelsens profil træder tydeligt frem på linje med profilerne for de øvrige uddannelser i lovforslagets §§ 3-5, så de unge får gode forudsætninger for at vælge netop den gymnasiale uddannelse, som passer bedst til deres faglige forudsætninger og ønsker om videre uddannelse.

Videre fremgår det, at bestemmelsen angiver de almene og videnskabsorienterede dannelsesperspektiver, som sammen med de professionsrettede perspektiver kendetegner den 2-årige uddannelse til hf-eksamen. Uddannelsen skal i lighed med de øvrige gymnasiale uddannelser udvikle elevernes evne til faglig fordybelse. Der er en nær forbindelse mellem den almene fagrække i den 2-årige uddannelse til hf-eksamen og videnskabsfagene inden for humaniora, samfunds- og naturvidenskab. Herved adskiller uddannelsen sig fra en erhvervsgymnasial uddannelse. Som led i den almengymnasiale og samtidig professionsrettede profil skal der i undervisningen lægges vægt på såvel det teoretiske som det professionsrettede, herunder fagernes anvendelse i relation til videre uddannelse og job.

Formålet, som er beskrevet i bestemmelsen, har også gyldighed for en højere forberedelseseksamen, der er sammenstykket af hf-enkeltfag.

Det er fastsat i kapitel 4 i lov om de gymnasiale uddannelser, hvordan organisering og indhold af uddannelsen til hf-eksamen skal være.

Det angives i lovens § 35, stk. 1, at den 2-årige uddannelse til hf-eksamen består af fire semestre, hvori der undervises i fag, herunder som obligatoriske fag og faggrupper samt fagpakker og valgfag, og hvori der indgår et antal faglige projekt- og praktikforløb.

Efter lovens § 36, stk. 1, skal fagpakkerne i den 2-årige uddannelse til hf-eksamen, jf. § 37, stk. 2, i samspil med de obligatoriske fag, faggruppen og projekt- og praktikforløbene understøtte uddannelsens professionsorientering og dermed give eleverne mulighed for faglig fordybelse. Undervisningen skal medvirke til at udvikle og skabe progression i opbygningen af de skriftlige kompetencer og generelle studiekompetencer hos eleverne.

Efter lovens § 37, stk. 2, udbyder hver institution et antal fagpakker, som hver består af to fag med et naturligt fagligt samspil og er målrettet mod et bredt videregående uddannelsesområde på især erhvervsakademier eller

professionshøjskoler (fagpakker uden overbygning). Fagpakker skal bestå af to løft til B-niveau af fag efter stk. 1, et løft til B-niveau af et fag efter stk. 1 og et nyt fag på C-niveau eller to nye fag på henholdsvis B- og C-niveau. Institutioner med højst to klasser på uddannelsen pr. årgang kan dog udbyde fagpakker, der består af to nye fag på C-niveau.

2.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er et element i den indgåede politiske aftale af 18. februar 2025 om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse, at uddannelsen til hf-eksamen frem mod ikrafttrædelse af epv-reformen i 2030 også skal kunne forberede til erhvervsuddannelse og ikke som i dag kun til videregående uddannelse.

Det foreslås, at formålet for de gymnasiale uddannelser udvides for så vidt angår den 2-årige uddannelse til hf-eksamen, således at det tilføjes i § 1, stk. 1, 2. pkt., i lov om de gymnasiale uddannelser, at denne uddannelse endvidere kan forberede til erhvervsuddannelse. Mange med en hf-eksamen fortsætter allerede i dag til en erhvervsuddannelse, og det er Børne- og Undervisningsministeriets vurdering, at det foreslåede vil kunne medvirke til at gøre dem mere parate til en erhvervsuddannelse og mere målrettet at forberede eleverne til en erhvervsuddannelse. Det vil kunne ske ved, at institutionerne vil kunne inkludere erhvervsuddannelsesrettede elementer i de almene fag, i fagpakkerne og i projekt- og praktikforløb som en del af forløbene på den 2-årige uddannelse til hf-eksamen.

Den foreslåede formulering »endvidere« vil indebære, at formålet med uddannelsen ikke alene som i dag vil være at forberede til videregående uddannelse. Uddannelsen vil tillige kunne forberede eleverne til erhvervsuddannelse.

Med det foreslåede tilsigtes det ikke at ændre i den studiekompetence, som en hf-uddannelse i dag giver. Den 2-årige uddannelse til hf-eksamen (med overbygning) vil således fortsat give generel adgang til alle videregående uddannelser, mens den 2-årige uddannelse til hf-eksamen (uden overbygning) fortsat vil give generel adgang til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser.

Det foreslåede vil heller ikke indebære ændrede adgangskrav til erhvervsuddannelser. En ansøger til en erhvervsuddannelse vil dermed ligesom i dag

få adgang til erhvervsuddannelse, hvis betingelserne herfor i kapitel 2 i lov om erhvervsuddannelser er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

For at udmønte den politiske aftales intention om, at hf skal kunne forberede til erhvervsuddannelse foreslås det endvidere at nyaffatte § 6 i lov om de gymnasiale uddannelser, således at fagligheden fremover ikke alene vil være nært forbundet med aspekter af videnskabsfagene og fagenes professionsrettede perspektiver, men også vil kunne forbindes med fagenes erhvervsrettede perspektiver, og at der i undervisningen vil kunne lægges vægt på det erhvervsrettede.

Profilen for den 2-årige uddannelse til hf-eksamen vil således med det foreslåede blive med muligheden for en mere erhvervsrettet profil. Det er ikke med det foreslåede hensigten at ændre ved, at uddannelsens formål vil skulle realiseres inden for en bred almen fagrække på samme måde som fagenes professionsrettede perspektiver i dag realiseres inden for den brede, almene fagrække. Med det foreslåede vil profilen for den 2-årige uddannelse til hf-eksamen følgelig blive udvidet uden, at der vil blive tale om indførelse af nye fag eller fagområder, men uddannelsen vil gennem de almene fag i fagpakker og projekt- og praktikforløb kunne gives en konkret retning mod erhvervsuddannelserne.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Som et yderligere led i, at en uddannelse til hf-eksamen foreslås også at kunne forberede til erhvervsuddannelse, foreslås en tilføjelse i § 37, stk. 2, i lov om de gymnasiale uddannelser, som vil indebære, at fagpakker vil kunne rettes mod erhvervsuddannelse.

Med det foreslåede vil en institution udover som i dag at skulle udbyde fagpakker, der er målrettet mod et bredt videregående uddannelsesområde på især erhvervsakademier eller professionshøjskoler, også kunne udbyde fagpakker, der er målrettet mod erhvervsuddannelse.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, og bemærkningerne hertil.

2.2. Forhåndstilkendelse om ønsket studieretning forud for grundforløbet

2.2.1. Gældende ret

Indtil 1. januar 2017 skulle ansøgere til almen, merkantil og teknisk studentereksamen (stx, hhx og htx) i forbindelse med deres ansøgning om optagelse forhåndstilkendegive, hvilken studieretning de ønskede efter grundforløbet.

Ved fordelingen af elever i klasser i grundforløbet skulle skolens leder i videst muligt omfang tage hensyn til elevernes forhåndstilkendegivelser om ønsket studieretning.

Det endelige valg af studieretning skete ved afslutningen af grundforløbet, hvorefter studieretningsklasserne blev oprettet.

Ved lov nr. 1716 af 27. december 2016 om de gymnasiale uddannelser (gymnasireformen af 2017) blev forhåndstilkendegivelsen afskaffet for de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen (stx, hhx og htx), og klassesdannelse ændret til at skulle ske i forbindelse med, at eleverne vælger studieretning ved afslutning af grundforløbet, hvorefter studieretningsklasserne oprettes, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.3.2.8. til lovforlaget bag lov nr. 1716 af 27. december 2016, og de specielle bemærkninger til lovforslagets §§ 21 og 31, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 58, side 36, 73 og 81-82.

Uddannelserne til almen, merkantil og teknisk studentereksamen (stx, hhx og htx) er organiseret i et grundforløb og et efterfølgende studieretningsforløb. Grundforløbet varer 3 måneder og afsluttes i første uge i november, hvor eleverne vælger studieretning blandt de studieretninger, som institutionen udbyder, jf. § 20, stk. 1, i lov om de gymnasiale uddannelser. Institutionens leder fordeler eleverne i studieretninger, så den samlede elevgruppes ønsker inden for de givne rammer tilgodeses i videst muligt omfang. Ingen elev har krav på at få opfyldt sit ønske om studieretning.

Efter § 20, stk. 2, vælger eleverne på den 2-årige uddannelse til almen studentereksamen, jf. § 2, stk. 3, studieretning og de valgfag, der skal påbegyndes det første år, ved starten af uddannelsen. Kravene til grundforløbet overføres til studieretningsforløbet i en form, der er tilpasset den særlige tilrettelæggelse over 2 år.

Efter § 20, stk. 3, kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om valget af studieretning ved afslutningen af grundforløbet, jf. stk. 1, og

om kravene til almen studentereksamen i den 2-årige uddannelse, jf. stk. 2, herunder hvilke fag der udgår af den obligatoriske fagrække, jf. § 25.

Formålet med grundforløbet er, at eleverne bliver fagligt afklarede forud for deres valg af studieretning i slutningen af grundforløbet. Grundforløbet skal danne grundlag for elevernes valg og gennemførelse af studieretning og give eleverne faglig indsigt og forståelse og en indføring i gymnasiets arbejds-metoder, jf. § 21, stk. 1, i lov om de gymnasiale uddannelser.

Grundforløbet består bl.a. af nogle af de studieretningsfag, som udbydes af institutionen. Undervisningen i disse studieretningsfag skal understøtte elevernes valg af studieretning og skal derfor tilrettelægges, så eleverne opnår en grundlæggende indsigt i og erfaring med fagene, jf. § 21, stk. 2, i lov om de gymnasiale uddannelser.

Det følger af § 31 i lov om de gymnasiale uddannelser, at der ved afslutningen af grundforløbet dannes klasser i forbindelse med fordelingen af elever i studieretninger.

2.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er en del af den politiske aftale af 18. februar 2025 om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse at det skal være muligt for institutionerne fremover at lade elever på hhx, htx og stx forhåndstilkendegive ønske om studieretning, inden de påbegynder grundforløbet. Der er endvidere enighed mellem aftaleparterne om, at forhåndstilkendegivelsen ikke skal være bindende for elevernes studieretningsvalg i slutningen af grundforløbet, og at det skal være op til den enkelte institution i hvilket omfang, den vil anvende elevernes forhåndstilkendegivelser til klassedannelse i grundforløbet.

Følgeforskning til gymnasiereformen af 2017 viser, at lærerne til en vis grad oplever at skulle starte forfra med det faglige stof, når eleverne begynder i studieretningsklasserne efter grundforløbet.

Trivselskommissionen, der blev nedsat af regeringen den 11. august 2023 med den opgave at se på børn og unges trivsel, har i sin afrapportering fra februar 2025 anført, at kommissionen ser væsentlige fordele ved, at unge allerede i forbindelse med optagelse på en gymnasial uddannelse tilkendegiver, hvilken studieretning de ønsker. Kommissionen anfører, at det giver mulighed for at danne klasser allerede ved studiestart i stedet for som i dag

først efter grundforløbet. Tilkendegivelser om ønsket studieretning kan efter kommissionens opfattelse styrke relationsarbejdet mellem lærere og elever og potentielt modvirke, at nogle elever skal starte i en ny klasse to gange inden for tre måneder. Kommissionen anfører endvidere, at der fortsat skal være mulighed for at skifte studieretning efter grundforløbet for de elever, der ønsker det.

Der foreslås på denne baggrund indsat en bemyndigelse i § 7, stk. 2, og § 9, stk. 2, i lov om de gymnasiale uddannelser, hvorefter børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om forhåndstilkendegivelse om ønsket studieretning fra eleverne på uddannelserne til almen, merkantil og teknisk studentereksamen (stx, hhx og htx).

Det foreslås endvidere, at den eksisterende bemyndigelse i lovens § 20, stk. 3, udvides, således at børne- og undervisningsministeren vil kunne fastsætte regler om forhåndstilkendegivelsens betydning for klassedannelsen i grundforløbet.

Dermed vil forhåndstilkendegivelsen blive genindført for de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen (stx, hhx og htx).

I forbindelse med ansøgningsrunderne i 2026 og 2027 vil institutionerne kunne indhente forhåndstilkendegivelser fra eleverne forud for grundforløbet.

Det forventes, at forhåndstilkendegivelsen vil kunne være digitalt understøttet i ansøgningsprocessen fra og med ansøgningsrunden i 2028, jf. pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

Der vil med det foreslåede ikke blive ændret på grundforløbets indhold. Grundforløbet vil således fortsat skulle danne grundlag for elevernes valg og gennemførelse af studieretning og give eleverne faglig indsigt og forståelse og en indføring i gymnasiets arbejdsmetoder.

De foreslåede bemyndigelser i § 7, stk. 2, og § 9, stk. 3, forventes anvendt til at fastsætte regler om, at institutionerne forud for grundforløbene i 2026 og 2027 vil kunne bede eleverne om forhåndstilkendegivelser, såfremt institutionerne ønsker at gøre brug af sådanne, samt til at fastsætte regler om, at forhåndstilkendegivelser fra og med ansøgningsrunden i 2028 vil blive indhentet som led i ansøgningsprocessen.

Den foreslåede udvidelse af bemyndigelsen i den eksisterende § 20, stk. 3, forventes anvendt til at fastsætte regler om, at en institution selv vil kunne afgøre, om elevernes forhåndstilkendegivelser anvendes som grundlag for institutionens klassedannelse i grundforløbet. Der forventes desuden i medfør af den gældende affattelse af bestemmelsen fastsat regler om, at en elevs forhåndstilkendegivelse ikke vil være bindende for elevens valg af studieretning i slutningen af grundforløbet.

Der forventes ikke som følge af den foreslåede genindførelse af forhåndstilkendegivelsen for de 3-årige uddannelser fastsat regler om forhåndstilkendegivelsen, der berører den 2-årige uddannelse til almen studentereksamen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 og 4, og bemærkningerne hertil.

2.3. Ikke pligt for kommunalbestyrelsen til at sørge for undervisning i folkeskolen i 10. klasse

2.3.1. Gældende ret

Driften af folkeskolen er en kommunal opgave. Kommunalbestyrelsen har efter folkeskolelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., ansvaret for folkeskolen, jf. dog lovens § 20, stk. 3, om regionsrådets pligt til at drive lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud, § 44 om skolebestyrelsens kompetence og opgaver, og § 45, stk. 2, 2. pkt., om skolelederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever.

Folkeskolen omfatter efter lovens § 3, stk. 1, 1. pkt., en 10-årig grundskole bestående af en børnehaveklasse og 1.-9. klasse samt en 1-årig 10. klasse, jf. kapitel 2 a.

Efter lovens § 3, stk. 2, 1. pkt., gives børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Efter bestemmelsens 2. pkt. kan undervisning som nævnt i 1. pkt. også gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, eller specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem efter § 20, stk. 5. Undervisning efter § 3, stk. 2, 1. og 2. pkt., er såkaldt segregeret specialundervisning.

Efter bestemmelsens 3. pkt. gives der desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Undervisningen i 10. klasse er et uddannelsesstilbud til unge, som efter grundskolen har behov for yderligere faglig kvalificering og afklaring af uddannelsesvalg for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Elever, der ønsker at gå i 10. klasse, har ret til at blive optaget i folkeskolens 10. klasse. Der skal ikke foretages en vurdering af, hvorvidt vedkommende rent faktisk har behov for yderligere faglig kvalificering og afklaring mv., men skal alene vejledes om, at det er det, der er formålet med 10. klasse.

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 1, påhviler det kommunalbestyrelsen at sørge for undervisning i blandt andet 10. klasse af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen, jf. § 54. Efter § 20, stk. 2, 1. pkt., påhviler det kommunalbestyrelsen at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2, til de i stk. 1 nævnte børn og unge.

Kommunalbestyrelsen er således forpligtet til at stille et tilbud om 10. klasse i folkeskolen til rådighed for eleverne. Der er tale om en ubetinget ret til optagelse, og kommunalbestyrelsen skal derfor sikre, at der er fornøden kapacitet til, at alle, der ønsker at gå i 10. klasse i folkeskolen, kan optages.

Der ligger ikke heri et krav om, at kommunalbestyrelsen selv opretter 10. klasse i folkeskolen i kommunen.

Kommunalbestyrelsen kan således opfylde sin forpligtelse til at stille et tilbud om 10. klasse i folkeskolen ved efter overenskomst med en anden kommune eller den pågældende skole at henvise elever til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2, i en anden kommunes skoler, jf. folkeskolelovens § 22, stk. 1, nr. 1. En sådan henvisning kræver i modsætning til henvisning af elever til 10. klasse uden for folkeskolen ikke samtykke fra forældrene, jf. nedenfor om lovens § 22, stk. 4.

Kommunen kan ikke opfylde sin forpligtelse ved udelukkende at henvise elever til et 10.-klassetilbud uden for folkeskolen, f.eks. ungdomsskolens heltidsundervisning, jf. § 19 e, stk. 3, eller en institution der udbyder erhvervsuddannelse, jf. § 22, stk. 1, nr. 6.

Det følger af § 22, stk. 3, at henvisning til en anden kommunes skoler kan omfatte elever på blandt andet 10. klassetrin og elever, der skal undervises i specialklasser eller specialskoler, samt elever fra kommunens yderdistrikter, der har nærmere til nabokommunens skole.

Efter § 22, stk. 4, kan henvisning til de i stk. 1, nr. 3-6, nævnte institutioner af børn og unge kun ske med forældrenes samtykke, jf. § 54.

Kommunalbestyrelsen har herudover mulighed for ved driftsoverenskomst at kombinere 10. klasse med erhvervsuddannelse. Det kan i et vist omfang ske på institutioner, der udbyder erhvervsuddannelse, efter bestemmelserne i folkeskolelovens § 19 e, stk. 1, og § 19 j.

Efter § 19 e, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen ved indgåelse af overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, tilbyde et 10.-klasseforløb, der kombinerer 10. klasse med 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb. Eleven skal opfylde adgangskravene til erhvervsuddannelserne, jf. lov om erhvervsuddannelser, for at kunne påbegynde forløbet.

Deltagelse i undervisningsforløb efter § 19 e, stk. 1, kan kun finde sted efter aftale med forældrene, jf. § 54, og eleven, jf. § 19 e, stk. 5, 1. pkt. Kommunalbestyrelsen fastsætter for ordningen i stk. 1 antallet af elever, der kan optages, og hvilke kriterier der lægges til grund for optagelsen, hvis der er flere elever, end der kan optages, jf. stk. 5, 2. pkt.

Efter § 19 j, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen foruden den almindelige 10. klasse, jf. §§ 19 b-19 d, tilbyde et erhvervsrettet 10.-klasseforløb (eud10), som er særligt målrettet elever, der er motiveret for en erhvervsuddannelse efter 9. klasse, men ikke opfylder de faglige adgangskrav hertil, jf. lov om erhvervsuddannelser, eller er usikre på, om en erhvervsuddannelse er det rette valg. Eud10 skal tilrettelægges som et helårsforløb, der omfatter mindst 840 årlige undervisningstimer.

Det følger af § 19 j, stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der mindst samarbejdes med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse svarende til 252 undervisningstimer. Kommunalbestyrelser og institutioner, der udbyder erhvervsuddannelse, indgår overenskomster om samarbejdet, således at eleverne kan introduceres til alle de hovedområder, som erhvervsuddannelsernes grundforløb er organiseret inden for.

Efter § 19 j, stk. 6, fastsætter kommunalbestyrelsen antallet af elever, der kan optages, og hvilke kriterier der lægges til grund for optagelsen, hvis der er flere ansøgere, end der kan optages.

Børne- og undervisningsministeren er bemyndiget til at udstede bekendtgørelsesregler om såvel kombinationen af 10. klasse og 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb, om det erhvervsrettede 10. klasseforløb (eud10) og om henvisning af elever til undervisning i 10. klasse på en institution, der udbyder erhvervsuddannelse.

I medfør af folkeskolelovens § 19 e, stk. 6, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om kombinationen af 10. klasse og 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb, jf. stk. 1, herunder om overenskomstens indhold.

I medfør af § 19 j, stk. 7, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om blandt andet samarbejdet om eud10 med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, herunder om overenskomsten m.v.

I medfør af § 22, stk. 12, kan børne- og undervisningsministeren fastsætte nærmere regler om betingelser for optagelse, befordring m.v. og om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem kommunalbestyrelsen og institutionen, der udbyder erhvervsuddannelse, om blandt andet 10.-klasseundervisning, jf. stk. 1, nr. 6.

Bemyndigelserne er udnyttet til at udstede bekendtgørelse nr. 1251 af 27. november 2014 om overenskomst mellem en kommunalbestyrelse og en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om varetagelse af 10. klasseundervisning samt om 10.-klasseforløbene eud10 og kombineret 10. klasse med 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb.

Bekendtgørelsen indeholder i kapitel 1 regler om optagelse og kapacitet i 10. klasseordningerne, i kapitel 2 regler om overenskomstens indhold, herunder krav til undervisningen, i kapitel 3 regler om indholdet i den valgfri del af eud 10 og krav til samarbejdsoverenskomst mellem kommunalbestyrelsen og institutioner, der udbyder erhvervsuddannelse, i kapitel 4 særligt regler om 10. klasse kombineret med 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb og i kapitel 5 regler om finansiering af 10. klasseordningerne.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 6, at den institution, som kommunalbestyrelsen indgår overenskomst med, forestår 10. klasseundervisningen på vegne af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for opgaveløsningen i henhold til folkeskoleloven og er ansvarlig for, at undervisningen lever op til de rammer, der er fastsat i overenskomsten. Kommunalbestyrelsen skal herunder sikre, at elever med behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, modtager den fornødne støtte.

Lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse indeholder i § 1, stk. 1, 4. pkt., hjemmel til at en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, kan indgå overenskomst med en kommunalbestyrelse om blandt andet at varetage 10.-klasseundervisning, jf. folkeskoleloven.

Institutioner, der udbyder erhvervsuddannelser, betegnes sædvanligvis institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. § 1, stk. 1, 1. pkt., i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Sådanne institutioner kan udbyde erhvervsrettede grund- og efteruddannelse samt i visse tilfælde almen- gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse, dvs. også andre uddannelser end erhvervsuddannelser. Betegnelsen »institution der udbyder erhvervsuddannelse« blev første gang anvendt i folkeskoleloven i §§ 19 e og 22 og i § 1, stk. 1, 4. pkt., i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse ved lovforslag nr. L 196 af 26. marts 2010 om 10. klasse på institutioner, der udbyder erhvervsuddannelse, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 196, som fremsat, side 1, hvor det blev muligt for kommunalbestyrelsen at indgå overenskomst med en sådan institution om varetagelse af 10. klasseundervisning for kommunen, jf. folkeskolelovens § 19 e, stk. 1. Det understreges dermed, at det afgørende er, at institutionen udbyder erhvervsuddannelser efter lov om erhvervsuddannelser.

2.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at bestemmelsen i folkeskolelovens § 20, stk. 1, om kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sørge for undervisning i 10. klasse i folkeskolen ændres, således at det ikke længere vil påhvile kommunalbestyrelsen at sørge for undervisning i 10. klasse i folkeskolen, bortset fra den segregerede specialundervisning, som foregår i særligt regi i specialklasser, på specialskoler, i behandlings- og specialundervisningstilbud eller som specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem.

Med ændringen vil kommunalbestyrelsen kunne opfylde sin forpligtelse til at sørge for undervisning i 10. klasse ved at indgå en driftsoverenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om, at institutionen varetager 10. klasse på kommunalbestyrelsens vegne, jf. § 22, stk. 1, nr. 6.

Dette vil med det foreslåede også gælde for den undervisning i 10. klasse, som gives til elever, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med specialpædagogisk støtte i mindst 9 timer ugentligt, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt.

Med det foreslåede vil kommunalbestyrelsen dog ikke kunne opfylde sin forpligtelse til at udbyde 10. klasse i folkeskolen, hvad angår den segregerede undervisning efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, 1. og 2. pkt. Det er Børne- og Undervisningsministeriets vurdering, at en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, ikke vil kunne løfte behovene hos de elever, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, og som derfor modtager

deres undervisning i folkeskolen i særligt regi i specialklasser, på specialskoler, i behandlings- og specialundervisningstilbud eller som specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem.

Med det foreslåede vil 10. klasse på en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, kunne blive kommunens 10. klasse-tilbud til de børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i 10. klasse.

Det vil derfor i modsætning til, hvad der er tilfældet i de eksisterende muligheder for, at kommunalbestyrelsen ved driftsoverenskomst overlader varetagelsen af 10. klasse til en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, jf. folkeskolelovens § 19 e, stk. 1, og § 22, stk. 1, nr. 6, ikke blive et krav, at forældrene skal give samtykke til, at eleven henvises til at tage 10. klasse på en institution, der udbyder erhvervsuddannelse. Der vil ikke som i de eksisterende muligheder være relevant, om eleverne opfylder adgangskravene til erhvervsuddannelserne, er motiverede for en erhvervsuddannelse eller er usikre på, om en erhvervsuddannelse er det rette valg.

Med det foreslåede tilsigtes det at skabe incitament til, at kommunalbestyrelsen i højere grad end i dag vil indgå driftsoverenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse. I dag kan kommunalbestyrelsen opleve den eksisterende pligt til samtidig at sørge for 10. klasse i folkeskolen som en hæmsko for at indgå en sådan driftsoverenskomst.

Med det foreslåede vil eleverne i 10. klasse fortsat skulle forberedes til hele viften af relevante uddannelses tilbud, herunder også de gymnasiale ungdomsuddannelser, men 10. klasse vil i højere grad end i dag kunne bidrage til, at flere unge tager en erhvervsuddannelse. Det foreslåede er samtidig et led i det politiske ønske om at tage forskud på epk-reformen, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 1.

Der vil ikke med det foreslåede blive ændret ved, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at stille et tilbud om 10. klasse til rådighed for de elever, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i 10. klasse. Kommunalbestyrelsen vil derfor med det foreslåede fortsat skulle sikre, at der er fornøden kapacitet til, at alle elever, hvis forældre ønsker dem optaget i 10. klasse, kan optages, også selv om kommunalbestyrelsen med det foreslåede vil kunne vælge at opfylde sin forpligtelse til at sørge for 10. klasse ved at indgå en driftsoverenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse.

Det foreslåede indebærer ikke, at der ændres ved reglerne om frit valg i folkeskolelovens § 36. Såfremt forældrene ønsker, at eleven skal gå i 10. klasse i en folkeskole, dvs. ønsker et andet tilbud om 10. klasse, end det kommunalbestyrelsen fremover vil blive forpligtet til at stille til rådighed, vil forældrene således kunne benytte sig af muligheden for frit valg af folkeskole, hvis der er ledig kapacitet på den ønskede folkeskole.

De konkrete rammer for institutionens varetagelse af 10.-klasseundervisningen på vegne af kommunalbestyrelsen, herunder budgettet for ordningen, vil skulle fastsættes i den driftsoverenskomst, som kommunalbestyrelsen med det foreslåede skal indgå efter § 20, stk. 1, 2. pkt., jf. § 22, stk. 1, nr. 6. med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse.

Den eksisterende bekendtgørelse om overenskomst mellem en kommunalbestyrelse og en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om varetagelse af 10. klasseundervisning samt om 10.-klasseforløbene eud10 og kombineret 10. klasse med 1. del af erhvervsuddannelsernes grundforløb vil som udgangspunkt kunne finde uændret anvendelse på en sådan driftsoverenskomst.

Bekendtgørelsen forventes derfor ikke ændret, bortset fra at det forventes præciseret i den, at dens § 2, stk. 1, om fastsættelse af optagelse og kapacitet, herunder optagelseskriterier, ikke finder anvendelse i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vælger ikke samtidig at sørge for undervisning i 10. klasse i folkeskolen.

Det tilsigtes ikke med det foreslåede at indskrænke kommunalbestyrelsens mulighed for at tilbyde andre former for 10. klasse, f.eks. et kombineret 10.-klasseforløb efter § 19 e, stk. 2, eller kommunalbestyrelsens pligt til at tilbyde et erhvervsrettet 10.-klasseforløb (eud10) efter § 19 j.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7-9, og bemærkningerne hertil.

3. Konsekvenser for behandling af personoplysninger

Behandling af personoplysninger er i almindelighed reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen). Det er ligeledes reguleret i lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordningen

om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Der bliver med lovforslaget ikke behandlet andre personoplysninger, end de personoplysninger, der allerede i dag behandles i det nuværende statslige it-system for optagelse (Optagelse.dk). Der er alene tale om en tilføjelse af forhåndstilkendegivelse for flere ansøgere end i dag, og der ligger derfor heri ikke en ændring af de personoplysninger, der allerede i dag behandles i Optagelse.dk. Forholdet til behandling af personoplysninger i Optagelse.dk vil derfor ikke blive gennemgået nærmere i lovforslaget.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget medfører statslige udgifter til IT-udvikling for så vidt angår forhåndstilkendegivelser. Udgifterne udgør 0,8 mio. kr. i 2027, 1,5 mio. kr. i 2028 og 1,3 mio. kr. i 2029 og frem. Forslaget er finansieret i den samlede aftaleøkonomi i aftalen om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for kommuner og regioner.

Det er Børne- og Undervisningsministeriets vurdering, at lovforslaget efterlever de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Princip 1 om enkle og klare regler er understøttet på flere områder.

Lovforslaget indeholder forslag om at genindføre reglen om at ansøger skal forhåndstilkendegive valg af studieretning på ansøgningstidspunktet.

Valget af studieretning svarer på mange måder til det nuværende og velfungerende it-understøttede valg af hhv. kunstnerisk fag og andet fremmedsprog.

Efterlevelse af princip 2 om digital kommunikation er med lovforslaget uændret.

Efterlevelse af princip 3, der vedrører automatisk sagsbehandling, er med lovforslaget uændret.

I forhold til princip 4 om sammenhæng på tværs - ensartede begreber og genbrug af data - vurderer Børne- og Undervisningsministeriet, at princippet efterleves.

Princip 5 om tryk og sikker datahåndtering er med lovforslaget uændret. Institutionerne skal i forbindelse med redigering af udbud fremadrettet udvælge, hvilke af de godkendte studieretninger som de påtænker at udbyde. Ansøgernes forhåndstilkendegivelse stilles til rådighed for institutionerne sammen med øvrige ansøgningsdata som fx valg af andet fremmedsprog og kunstneriske fag.

Princip 6 om anvendelse af offentlig infrastruktur reguleres ikke med dette lovforslag.

Efterlevelse af princip 7 om forebyggelse af snyd og fejl er med lovforslaget uændret.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne. Det bemærkes herved, at elevernes tidsmæssige forbrug ved forud for grundforløbet at afgive forhåndstilkendegivelse om studieretning forventes at ville blive beskedent.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 19. maj 2025... til den 18. juni 2025 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

ADHD-Foreningen, Advokatsamfundet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikerne, Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger, Ankestyrelsen, AOF Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, Arkitektskolen i Aarhus, Astra – Center for Læring i Natur, Teknik og Sundhed, Arbejdsmarkedets Tillægspension, Autismeforeningen, Beskæftigelsesrådet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Business Danmark, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) – Lederforening, Børnenes Bureau, Børne- og kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), CEPOS, Cevea, Daghøjskoleforeningen, Danmarks Evalueringsinstitut – EVA, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler – grundskoler & gymnasier, Danmarks Statistik, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindsamfund, Dansk El-Forbund, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, DM, Dansk Metal, Dansk Oplysnings Forbund, Dansk Psykolog Forening, Dansk Skoleforening for Sydslesvig, Dansk Skoleidræt, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske A-kasser, Danske Døves Landsforbund, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne, Danske Forlag, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnasier, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Handicaporganisationer, Danske HF & VUC, Danske HF og VUC – Bestyrelserne, Danske Landbrugsskoler, Danske Musik- og Kulturskoler, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Skoleelever, Danske SOSU-skoler, Danske SOSU-skoler – Bestyrelserne, Danske Underviserorganisationers Samråd (DUS), Danske Universiteter, Dataetisk Råd, Datatilsynet, De Danske Sprogcentre, DEA, Den Danske Filmskole, Den Danske Scenekunstscole, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH), Det Centrale Handicapråd, Det Jyske Musikkonservatorium, Det Kgl. Bibliotek, Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstscole, Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Det Kriminalpræventive Råd, Det Nationale Integrationsråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Digitaliseringsstyrelsen, DJØF, Efterskoleforeningen, Engineer the Future, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Erhvervsskolelederne, Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR), Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund, FGU Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finans Danmark, Finansforbundet, Finanstilsynet, Firmaidrætten, FOA, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Folkeligt Oplysnings Forbund, Fora, Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen af katolske skoler i Danmark, Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Kristne

Friskoler, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser, Foreningen af Private Udbydere (FPU), Foreningen for Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler, Foreningsfællesskabet LigeVærd, Forhandlingsfællesskabet, Forsikring og Pension, Frie Skolers Lærerforening, Friskolerne, FSR – danske revisorer, Fængselsforbundet, Fællesudvalget for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser (FEVU), Fødevarerforbundet NNF, GLS-A, Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, HK/Kommunal, HK/Stat, HORESTA, IFFD – Idræts- og Fritidsfaciliteter i Danmark, Industriens Fond, Insero, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Klagenævnet for Specialundervisning, Kommunale Velfærdschefer, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kraka, Kriminalforsorgen, Kristelig Fagbevægelse (Krifa), LandboUngdom, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landselevbestyrelsen for det pædagogiske område, Landselevbestyrelsen for social- og sundhedsområdet, Landsforeningen af 10. Klasseskoler i Danmark, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsammenslutningen af Handelsskoleelever, Landssamråd for PPR-chefer, Lederne, Ledersamrådet for STU og VSU i Danmark, Lev Uden Vold, Lilleskolerne, LOF, Lærernes Centralorganisation, Lær for Livet, Læsekonstulenternes Landsforening, Læse- og Matematikvejlederforeningen, Manderådet, Medierådet for Børn og Unge, Modstrøm - Foreningen for FGU-elever og unge omkring FGU, Nationalt Center for Kompetenceudvikling, Nationalt Videncenter for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder, Naturvidenskabernes Hus, Netværket for kostafdelinger, OpenDenmark, Operation Dagsværk, Ordblindeforeningen, PensionDanmark, Red Barnet, Rektorkollegiet for de Maritime Uddannelser, Rigsrevisionen, ROAL – Samrådet for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder, Rytmask Musikkonservatorium, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser, Rådet for etniske minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet), Sammenslutningen af Steinerskoler i Danmark, Sammenslutningen af Unge Med Handicap, Samrådet af Specialskoleledere, Sekretariatet for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser, Selveje Danmark, Sjældne Diagnoser, Skole og Forældre, Skolelederforeningen, SMVdanmark, Socialpædagogens Landsforbund, STAR, Studievalg Danmark, STU-foreningen Consentio, Syddansk Musikkonservatorium, TAT-Kredsen, Team Danmark, Tekniq, Uddannelsesforbundet, Uddannelseslederne, Uddannelsesrådet for de maritime uddannelser, Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF), Ungdomsringen, Ungdomsskoleforeningen, Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening, Unicef og Universe.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	0,8 mio. kr. i 2027, 1,5 mio. kr. i 2028 og 1,3 mio. kr. i 2029 og frem (Staten)
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet	Ja	Nej X

UDKAST

EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter § 1, stk. 1, i lov om de gymnasiale uddannelser er formålet med de uddannelser, der er omfattet af denne lov, at forberede eleverne til videregående uddannelse, herunder at de tilegner sig almendannelse, viden og kompetencer gennem uddannelsens kombination af faglig bredde og dybde og gennem samspillet mellem fagene.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslås, at det som et nyt 2. pkt. i §1, stk. 1, indsættes, at den 2-årige uddannelse til hf-eksamen endvidere kan forberede eleverne til erhvervsuddannelse.

Dermed vil undervisningen på uddannelsen ikke alene kunne forberede eleverne til videregående uddannelse som erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser og universitetsbacheloruddannelser, men også til erhvervsuddannelse. Ændringen vil medføre, at institutioner vil kunne vælge at inddrage erhvervsuddannelsesrettede elementer i de almene fag, i fagpakkerne og i projekt- og praktikforløb i den 2-årige uddannelse til hf-eksamen.

Der henvises nærmere til pkt. 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af § 6 om hf-uddannelsens profil i lov om de gymnasiale uddannelser, at fagligheden i den 2-årige uddannelse til hf-eksamen er nært forbundet med aspekter af videnskabsfagene og samtidig med fagenes professionsrettede perspektiver. Uddannelsens formål realiseres således inden for en bred, almen fagrække. Uddannelsen skal udvikle elevernes evne til faglig fordybelse og deres forståelse af sammenhæng mellem fagene. Der lægges i undervisningen vægt på såvel det teoretiske som det professionsrettede, herunder fagenes anvendelse i relation til videre uddannelse og job.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslås, at § 6 i lov om de gymnasiale uddannelser nyaffattes med følgende ordlyd: »§ 6. I den 2-årige uddannelse til hf-eksamen er fagligheden nært forbundet med aspekter af videnskabsfagene og samtidig med fagenes professionsrettede perspektiver. Fagligheden kan endvidere forbindes med fagenes erhvervsrettede perspektiver. Uddannelsens formål realiseres således inden for en bred, almen fagrække. Uddannelsen skal udvikle elevernes evne til faglig fordybelse og deres forståelse af sammenhæng mellem fagene. Der lægges i undervisningen vægt på såvel det teoretiske som det professionsrettede, ligesom der kan lægges vægt på det erhvervsrettede. Der lægges i undervisningen vægt på fagenes anvendelse i relation til videre uddannelse og job.«

Dermed vil profilen for den 2-årige uddannelse til hf-eksamen blive udvidet i overensstemmelse med og som konsekvens af den foreslåede udvidelse af formålsbestemmelsen for denne uddannelse. Der henvises herom nærmere til § 1, nr. 1, og bemærkningerne dertil.

Uddannelsens faglighed vil med det foreslåede fortsat være nært forbundet med aspekter af videnskabsfagene og samtidig med fagenes professionsrettede perspektiver, jf. *1. pkt.*, ligesom der i undervisningen fortsat vil blive lagt vægt på såvel det teoretiske som det professionsrettede, jf. det foreslåede *5. pkt.*

Det er ikke med det foreslåede hensigten at ændre ved, at uddannelsens formål vil skulle realiseres inden for en bred almen fagrække på samme måde som fagenes professionsrettede perspektiver i dag realiseres inden for den brede, almene fagrække, jf. *3. pkt.* Med det foreslåede vil profilen for den 2-årige uddannelse til hf-eksamen følgelig blive udvidet uden, at der vil blive tale om indførelse af nye fag eller fagområder, men uddannelsen vil gennem de almene fag i fagpakker og projekt- og praktikforløb kunne gives en konkret retning mod erhvervsuddannelserne.

Dermed vil det blive understreget, at der med det foreslåede vil være tale om et supplement til uddannelsens profil.

Det foreslåede vil indebære, at fagligheden i uddannelsen fremover som noget nyt vil kunne forbindes med fagenes erhvervsrettede perspektiver, jf.

det foreslåede 2. *pkt.*, og at der i undervisningen vil kunne lægges vægt på det erhvervsrettede, jf. den foreslåede tilføjelse til det foreslåede 5. *pkt.*

Det foreslås videreført uændret, at uddannelsen skal udvikle elevernes evne til faglig fordybelse og deres forståelse af sammenhæng mellem fagene, jf. det foreslåede 4. *pkt.*

Det foreslås desuden uændret videreført i 6. *pkt.*, at der i undervisningen vil kunne lægges vægt på fagenes anvendelse i relation til videre uddannelse og job.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Lov om de gymnasiale uddannelser indeholder ikke i dag mulighed for at fastsætte regler om forhåndstilkendegivelser om ønsket studieretning i de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen (stx, hhx og htx).

Der henvises om gældende ret nærmere til pkt. 2.2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at det i § 7, *stk. 2*, og § 9, *stk. 3*, som 2. *pkt.*, indsættes, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om forhåndstilkendegivelse om ønsket studieretning.

Med de foreslåede bemyndigelser vil børne- og undervisningsministeren kunne fastsætte regler om, at institutionerne forud for grundforløbene i 2026 og 2027 vil kunne bede eleverne om forhåndstilkendegivelser, såfremt institutionerne ønsker at gøre brug af sådanne, samt regler om, at forhåndstilkendegivelser fra og med ansøgningsrunden i 2028 vil blive indhentet som led i ansøgningsprocessen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne dertil.

Til nr. 4

Bemyndigelsen i § 20, *stk. 3*, i lov om de gymnasiale uddannelser giver ikke mulighed for at fastsætte regler om forhåndstilkendegivelsens betydning for klassedannelsen i grundforløbet.

Det foreslås, at der i lovens § 20, *stk. 3*, efter »valget af« indsættes »forhåndstilkendegivelsens betydning for klassedannelsen i grundforløbet,«.

Med det foreslåede vil børne- og undervisningsministeren kunne fastsætte regler om, at en institution selv vil kunne afgøre, om elevernes forhåndstilkendegivelser anvendes som grundlag for institutionens klassesdannelse i grundforløbet.

Hermed vil den enkelte institution større frihed til at finde den løsning, der fungerer bedst lokalt. Institutionen vil således kunne vælge at anvende forhåndstilkendegivelserne i forbindelse med klassesdannelsen, hvis institutionen vurderer, at det vil give bedre muligheder for faglig fordybelse og faglig progression allerede fra begyndelsen af 1.g, at der i mindre grad vil blive behov for at begynde forfra med det faglige stof, når eleverne begynder i studieretningsklasserne eller med henblik på at sikre gode klassefællesskaber og styrke relationsarbejdet mellem lærere og elever.

I medfør af den eksisterende del af bemyndigelsen i § 20, stk. 3, forventes der fastsat regler om, at en elevs forhåndstilkendegivelse ikke er bindende for elevens valg af studieretning i slutningen af grundforløbet.

Eleverne vil dermed stadig frit kunne vælge studieretning ved grundforløbets afslutning. Det vil samtidig betyde, at den enkelte elev ikke vil være sikret at fortsætte med sin grundforløbsklasse videre i en studieretningsklasse med den ønskede studieretning. Det vil også være tilfældet, selv om eleven afgiver det samme ønske om studieretning ved afslutningen af grundforløbet, jf. § 31 i lov om de gymnasiale uddannelser, som i sin forhåndstilkendegivelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne dertil.

Til nr. 5

Efter § 36, stk. 1, i lov om de gymnasiale uddannelser skal fagpakkerne i den 2-årige uddannelse til hf-eksamen, jf. § 37, stk. 2, i samspil med de obligatoriske fag, faggruppen og projekt- og praktikforløbene understøtte uddannelsens professionsorientering og dermed give eleverne mulighed for faglig fordybelse.

Det foreslås, at »eller erhvervsorientering« indsættes efter »professionsorientering« i § 36, *stk. 1*.

Det foreslåede er en konsekvens af den foreslåede ændring af profilen for den 2-årige uddannelse til hf-eksamen, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne dertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Efter § 37, stk. 2, i lov om de gymnasiale uddannelser udbyder hver institution et antal fagpakker, som hver består af to fag med et naturligt fagligt samspil og er målrettet mod et bredt videregående uddannelsesområde på især erhvervsakademier eller professionshøjskoler (fagpakker uden overbygning). Fagpakker skal bestå af to løft til B-niveau af fag efter stk. 1, et løft til B-niveau af et fag efter stk. 1 og et nyt fag på C-niveau eller to nye fag på henholdsvis B- og C-niveau. Institutioner med højst to klasser på uddannelsen pr. årgang kan dog udbyde fagpakker, der består af to nye fag på C-niveau.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.2.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslås, at der i § 37, stk. 2, 1. pkt., efter »professionshøjskoler« indsættes »eller mod erhvervsuddannelse«.

Det foreslåede vil indebære, at en institution fremover vil kunne udbyde en eller flere fagpakker, der er målrettet mod erhvervsuddannelse. Institutionen vil kunne sammensætte sådanne fagpakker i samarbejde med institutioner, der udbyder erhvervsuddannelse.

Fagpakker, der er målrettet mod erhvervsuddannelse, vil med det foreslåede kunne udbydes på samme vilkår som de fagpakker, der er målrettet mod et bredt videregående uddannelsesområde på især erhvervsakademier eller professionshøjskoler. Det vil indebære, at fagpakkerne ligesom i dag vil skulle bestå af to fag med et naturligt fagligt samspil og opfylde de samme krav om niveauer og niveauløft, som gælder for de fagpakker, der er målrettet mod et bredt videregående uddannelsesområde på især erhvervsakademier eller professionshøjskoler.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.2.2.

Til § 2

Til nr. 7

Det fremgår af folkeskolelovens § 19 j, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen foruden den almindelige 10. klasse, jf. §§ 19 b-d, skal tilbyde et erhvervsrettet 10.-klasseforløb (eud10).

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.3.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslås, at »foruden den almindelige 10. klasse, jf. §§ 19 b-19 d,« udgår af folkeskolelovens § 19 j, stk. 1, 1. pkt.

Det foreslåede er en konsekvens af det foreslåede bortfald af kommunalbestyrelsens pligt til at sørge for 10. klasse i folkeskolen, jf. lovforslagets § 2, nr. 8, og bemærkningerne dertil.

Til nr. 8

Det fremgår af folkeskolelovens § 20, stk. 1, at det påhviler kommunalbestyrelsen, at sørge for undervisning i grundskolen og 10. klasse af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen, jf. § 54.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.3.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslås, at det i § 20, stk. 1, indsættes et nyt 2. pkt. Med det foreslåede kan kommunalbestyrelsens forpligtelse efter 1. pkt., medmindre der er tale om undervisning efter § 3, stk. 2, 1. eller 2. pkt., for så vidt angår 10. klasse opfyldes ved, at kommunalbestyrelsen indgår driftsoverenskomst om varetagelse af 10. klasse på kommunalbestyrelsens vegne med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, jf. § 22, stk. 1, nr. 6.

Den foreslåede ændring vil medføre, at kommunalbestyrelsens pligt til at sørge for undervisning i 10. klasse i folkeskolen, enten ved selv at oprette 10. klasse i kommunen eller ved at henvise eleverne til en anden kommunes skoler vil bortfalde, idet kommunalbestyrelsen vil kunne vælge i stedet for at opfylde sin forpligtelse til at sørge for 10. klasse ved at indgå en driftsoverenskomst herom med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse. Kommunalbestyrelsen vil dog med det foreslåede fortsat have pligt til at sørge for den segregerede undervisning i 10. klasse, dvs. for den specialun-

dervisning i 10. klasse, som foregår i særligt regi i specialklasser, på specialskoler, i behandlings- og specialundervisningstilbud eller som specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem.

Hvis der indgås en driftsoverenskomst mellem kommunalbestyrelse og en institutionen for erhvervsuddannelse, vil institutionen med det foreslåede skulle varetage undervisningen i 10. klasse på kommunalbestyrelsens vegne, dog ikke for så vidt angår den segregerede specialundervisning, men det vil fortsat være kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for opgaveløsningen i henhold til folkeskoleloven og er ansvarlig for, at undervisningen lever op til de rammer, der er aftalt i driftsoverenskomsten.

Kommunalbestyrelsen vil med det foreslåede fortsat skulle sikre, at der er fornøden kapacitet til, at alle elever, hvis forældre ønsker dem optaget i 10. klasse, kan optages.

Det foreslåede vil indebære, at der ikke vil blive stillet krav om, at forældrene skal samtykke i, at den 10. klasseundervisning, de ønsker for deres barn eller unge under 18 år, finder sted på en institution for erhvervsuddannelse.

Det foreslåede vil ikke medføre ændringer i forældrenes mulighed for at gøre brug af frit valgs-ordningen efter folkeskolelovens § 36, såfremt der er ledig kapacitet på den ønskede folkeskole.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Det fremgår af folkeskolelovens § 22, stk. 4, at henvisning af børn og unge til 10. klasse på en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, jf. stk. 1, nr. 6, kun kan ske med forældrenes samtykke, jf. § 54, medmindre henvisningen sker i henhold til stk. 5, dvs. til et behandlings- og specialundervisningstilbud eller et specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.3.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslås, at »eller § 20, stk. 1, 2. pkt.« indsættes efter »stk. 5« i § 22, *stk. 4*.

UDKAST

Det foreslåede er en konsekvens af det foreslåede bortfald af kommunalbestyrelsens pligt til at sørge for 10. klasse i folkeskolen, jf. lovforslagets § 2, nr. 7, og bemærkningerne dertil.

Til § 3

Det foreslås, at børne- og undervisningsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Den foreslåede bestemmelse betyder, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at bestemme ikrafttrædelsestidspunktet ved udstedelse af en bekendtgørelse herom.

Den foreslåede bemyndigelse vil indebære, at den 2-årige uddannelse til hf-eksamen først vil kunne forberede eleverne på erhvervsuddannelse, fra og med det ikrafttrædelsestidspunkt, ministeren fastsætter. Indtil da vil undervisningen på uddannelsen alene skulle forberede til videregående uddannelse.

Den foreslåede bemyndigelse vil endvidere indebære, at eleverne på Uddannelserne til almen, merkantil og teknisk studentereksamen (stx, hhx og htx) først vil kunne afgive forhåndstilkendegivelse om ønsket studieretning, fra og med det ikrafttrædelsestidspunkt, ministeren fastsætter.

Der henvises nærmere herom til pkt. 2.1.1. og 2.2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger samt lovforslagets § 1, nr. 1-5, og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bemyndigelse vil desuden indebære, at en kommunalbestyrelsen først vil kunne leve op til sin forsyningspligt vedrørende 10. klasseundervisning ved at indgå en driftsoverenskomst med en erhvervsskole om, at erhvervsskolen varetager 10. klasseundervisning på vegne af kommunen fra og med det ikrafttrædelsestidspunkt, ministeren fastsætter.

Indtil da består kommunalbestyrelsens forsyningspligt vedrørende 10. klasse, dvs. at kommunalbestyrelsen efter folkeskolelovens § 20 påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for undervisning i 10. klasse af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen. Der henvises nærmere herom til pkt. 2.3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger samt lovforslagets § 2, nr. 8, og bemærkningerne hertil.

UDKAST

De foreslåede ændringer vil ikke gælde for Færøerne og Grønland og kan ikke sættes i kraft for Færøerne og Grønland, da lov om de gymnasiale uddannelser og folkeskoleloven ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for disse dele af riget ved kongelig anordning.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som ændret ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:</p>
§ X. ...	<p>1. § X affattes således:</p> <p>»§ X. ...«.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som senest ændret ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:</p>
§ X. ...	1. ...
	<p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som ændret bl.a. ved lov nr. ... af ... og senest ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:</p>
§ X. ...	1. ...

UDKAST

--	--